

Cyril Navrátil
La composición neoclásica en el español actual
(posudek vedoucího diplomové práce)

Předkládaná práce se zabývá tématem, které v teoretické rovině přesahuje hranice lingvistiky španělštiny: slova, jejichž součástí je řecká nebo latinská složka, nalezneme ve všech jazycích a uvažování o nich má proto většinou obecnější základ, odhlížející od situace v konkrétním jazyce. Teoretická část diplomové práce Cyrila Navrátila je toho ostatně výmluvným důkazem.

Španělsky psaná práce sestává ze dvou výrazných, do značné míry samostatných částí, teoretické a praktické. Rozsáhlá teoretická část (s. 10–38) sestává ze tří kapitol, bohatě členěných na podkapitoly, a přehledně a v úplnosti se zabývá všemi teoretickými problémy spjatými s tématem. V první řadě je to definice neoklasické kompozice a analýza existujících alternativních názvů (kapitola 2.1.1). Další kapitoly (2.1.2 – 2.2) popisují klíčová stanoviska v základním teoretickém sporu souvisejícím s neoklasickou kompozicí, totiž v otázce, zda jde o derivaci, nebo o kompozici. Autor práce shromáždil všechny relevantní názory, utřídil je, okomentoval a vytvořil si tak předpolí pro stanovisko vlastní. Toto stanovisko vychází z přístupu Jana Radimského a některých dalších autorů a nepřiklání se ani k jedné straně sporu, nýbrž mluví o konfixaci jako svébytném způsobu utváření studovaných konstrukcí. Chápání konfixace a jeho vztahu k derivaci a kompozici je obsaženo v kapitole 2.2.3. Kapitola 2.3 se zabývá specifickými vlastnostmi neoklasické kompozice a zasazuje je do obecného rámce moderní slovotvorby. Autor kvůli přehlednosti výkladu definuje některé základní pojmy slovotvorby (lexikální pravidlo, typy restrikcí, produktivita, rentabilita apod.) – a činí tak také proto, že tyto termíny jsou důležité pro analýzu jazykového materiálu v praktické části. Tato praktická část je rovněž rozsáhlá (zahrnuje strany 40–92) a obsahuje materiálovou analýzu dvaceti řeckých/latinských konfixů. Všechny konfixy jsou analyzovány stejným způsobem: nejprve je definován jejich původ a význam a poté jsou shrnuty názory na daný prvek, tak jak je diplomant našel v sekundární literatuře. Následuje přehled výskytů španělských slov s příslušným konfixem v paralelním korpusu *InterCorp* (který diplomantovi mj. nabízí též český překlad daného slova) a v jednojazyčném španělském korpusu *Corpes XXI*. Na závěr každé této podkapitoly autor konzultuje elektronické slovníky *Las Palabras* a *Terra*, aby omezil na minimum možnost, že by v jeho přehledu některé významné slovo s daným konfixem chybělo. Závěrečná kapitola shrnuje nejdůležitější výsledky práce. Čtenář práce jistě ocení přílohu, obsahující komentovaný přehled všech analyzovaných konfixů.

Už jen tento stručný přehled obsahu práce dává tušit, s jakou poctivostí a důsledností autor k práci přistoupil. O teoretické části lze říci, že obsahuje opravdu vše podstatné, co bylo v lingvistice k tématu řečeno (tuto část proto můžeme číst jako jakýsi přehled „stavu vědění“ v dané věci), ale nejen to: nejde o mechanický přehled, nýbrž o strukturovaný výklad, odrážející autorův vhled do problematiky a chápání souvislostí. Tato nesamozřejmá kvalita práce vynikne ještě více, když si uvědomíme,

že autor čerpá z prací napsaných anglicky, španělsky, francouzsky, italsky a česky. Lze tedy shrnout, že teoretická část bohatě splňuje nároky kladené na diplomovou práci.

Rovněž praktická část odráží svědomitý autorův přístup, mj. proto, že se nespokojuje s – dosti rozsáhlými – daty z korpusů, ale doplňuje je ještě poznatky ze slovníků. Uspokojivě se vyrovnal s technickými problémy, které zná každý hispanista pracující s korpusy: v paralelním korpusu *InterCorp* to byly potíže jen drobné (nedokonalé označování španělské části korpusu komplikuje vytváření specifických vyhledávacích dotazů), v korpusu *Corpes XXI*, disponujícím jen omezenými vyhledávacími možnostmi, potíže výraznější. Autor sice místy musí konstatovat, že byl nucen použít náhradní, nedokonalé řešení, nedomnívám se však, že by tyto problémy ohrozily validitu dat.

Komentáře a náměty k obhajobě:

- Z textu mi není jasné, zda autor pracoval s celým korpusem *InterCorp*, nebo zda ho nějakým způsobem omezil (na beletrii) apod. Mohl by se k této věci vyjádřit?
- Případné omezení korpusu může očividně výsledky ovlivnit: diplomant na několika místech zmiňuje míru příznakovosti určitého konfixu (většinou mluví o jeho knižnosti apod.). Korpus *Corpes XXI* je v tomto smyslu nevyhraněným korpusem, tj. u některých konfixů se velký výskyt nedá očekávat, zároveň ale je korpusem psané, v zásadě standardní španělštiny (v korpusu zaměřeném na hovorový nebo vysloveně nespisovný jazyk bychom obecně nemohli čekat výskyt slov spjatých s kultivovaným, knižním nebo odborným stylem).
- S tím souvisí výše uvedený dotaz na podobu korpusu *InterCorp* – pracoval-li s celým korpusem, jsou výsledky týkající se formy *euro* opravdu překvapivé, protože korpus obsahuje velké množství administrativních textů z EU.
- Z autorových příkladů soudím, že někdy je český překlad neobvyklého termínu „domyšlen“ dle kontextu, tj. je otázka, zda jde o přímý ekvivalent (s. 69 *narcopolítica* „mafiánská politika“).

Z formálního hlediska nemám k práci zásadní výhrady: překlepy se objevují jen minimálně. V některých řeckých slovech se místo řeckých znaků objevují čtverečky, to je zřejmě důsledek problémů s fonty.

Celkově diplomovou práci považuji za vyvrálou a velmi zajímavou – může sloužit nejen jako studie současného stavu poznání neoklasické kompozice, ale též jako svého druhu slovník, doplněný o teoretické komentáře. Práci plně doporučuji k obhajobě a předběžně hodnotím stupněm *výborně*.

V Praze dne 6. června 2014

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.